

τεκτονική, ταύτην δὲ μόνον ἐν Ἄρῷ μηδὲνάκειθα καλῶς νὰ γνωρίσωμεν.

Ἐδώ πλέον ἔχομεν ἐν χάσμα ὄκτὼ ἡ ἐννέα αἰώνων. "Οχιότι δὲν ἔλαβε μέρος ἡ Ἄρωμη κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας εἰς τὰ πράγματα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἀλλὰ μνημεῖα τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν μῆς ἐνώθησαν ἢ ὅλιγιστα. Πρὸς τὸν γοτθικὸν τρόπον οὐδέποτε ἀπέκλινεν ἡ Ἄρωμη. Καὶ ἐκ φύσεως καὶ ἐκ παραδόσεως εἶναι κλασικὴ καὶ μένει πάντοτε πιστὴ εἰς τὰς παλαιὰς της ἀναμνήσεις. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ ἀρχίσῃ πάλιν μετ' ἐπιτυχίας νὰ κτίζῃ, νὰ πλάττῃ καὶ νὰ ζωγραφῇ ἐνόμισε καλὸν νὰ προσμεινῇ ἔως οὐ καὶ ἡ Ἀναγέννησις ἥθελεν ἐπαναφέρειν εἰς τὸν κόσμον τὸ παλαιὸν αἰσθημα τοῦ καλοῦ.

Ἡ μεγάλη κίνησις τῆς Ἀναγέννησεως ἀργὰ ἥρχισεν ἐν Ἄρῷ καὶ ταχέως κατέπαυσεν. Ὑπολογίζουσι συνήθως ὅτι διήρκεσεν ἑκεῖ ἡ Ἀναγέννησις ἀπὸ τοῦ πάπα Νικολάου τοῦ πέμπτου, κατὰ τὸ ἔτος 1447, μέχρι τοῦ 1527, ὅτε τὴν πόλιν ἐξεπόρθησαν τὰ στρατεύματα τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ πέμπτου. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, τὸ μικρότερον ἐνὸς αἰῶνος, εἶναι θαυμαστὰ ὅσα παρήγαγεν ἡ Ἀναγέννησις. Ἡ δὲ μέθοδος, ἣν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἡκολούθησεν ἐν τῷ ἀνακαίνισμῷ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεγχῶν ὑπῆρξε καὶ ἐν Ἄρῷ καὶ σύντοτα, τὴν ὁποίαν ἡκολούθησε καὶ ἀλλαγῆσο· ἔξειθαψε κατὰ πρώτον τὰ παλαιὰ ἀριστουργήματα, προσεπάθησεν ἐπειτα νὰ τὰ ἀπομιμηθῇ καὶ τὸ κατώρθωσε.

Τὰ παλαιὰ βιθλία εἶδον πρώτα τὸ φῶς. Τὰ βιθλία ταῦτα ἔξαχθέντα ἀπὸ τοῦ σκότους τῶν μοναστηρίων, ὅπου οἱ μοναχοὶ τὰ ἀνεγίνωσκον γραμμὰς νὰ τὰ καταλαμβάνωσι, συναχθέντα ἐπειτα ὁμοῦ καὶ διαφωτίζομενα τὸ ἐν διὰ τοῦ ἀλλοῦ καὶ τεθέντα τέλος εἰς τὴν διάθεσιν τῶν λογίων, διέδωσαν εἰς τὸν κόσμον τὴν μέθην ἑκείνην τῶν γνώσεων, ἥτις ἀνεμόρφωσε τὸν κόσμον. Κατὰ δὲ τὴν νεκρανάστασιν ἑκείνην τῆς παλαιᾶς γραμματείας καὶ τῆς παλαιᾶς ἐπιστήμης, ἡ Ἄρωμη κατέχει μεγάλην θέσιν. "Αν τις θελήσῃ νὰ λάθῃ μίαν ἔννοιαν τοῦ ἔργου τούτου τῆς Ἀναγέννησεως, καθ' ἣν μετὰ τόσου πόθου ἐπέπεσαν οἱ λόγιοι· ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἐλλάδος καὶ τῆς Ἄρωμης, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Βιθλιοθήκην τοῦ Βατικανοῦ. Ο πάπας Νικόλαος ὁ πέμπτος ἥρχισε νὰ δίδῃ εἰς τὴν βιθλιοθήκην ταύτην τὴν σπουδαιότητά της. "Επεμψε τὸν Πόργιον, τὸν Ἐνώχ τὸν Ἀσκουλανὸν καὶ πολλοὺς ἄλλους διὰ νὰ διερευνήσωσι τὰ μοναστήρια τῆς Γερμανίας καὶ νὰ ἀποκομίσωσιν ἑκεῖθεν ὅ, τι ἥθελον εὗρη, κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ χρόνους οἱ Ἐλληνες, οἵτινες μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέλειπον τὴν εἰς τοὺς Τούρκους δουλωθεῖσαν πατρὶδα των, ἐκόμιζον πρὸς αὐτὸν τὸν Ὁμηρον καὶ τὸν Πλάτωνα. Ο Νικόλαος ὁ πέμπτος προσέθηκε πεντακισχίλια πολύτιμα χειρόγραφα εἰς ὅσα εἴχον ἥδη συναγάγη οἱ προκάτοχοί του, ἔκτοτε δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν χειρογράφων ηὔξηθη κατὰ πολὺ καὶ σήμερον περιλαμβάνει ἡ Βιθλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ περὶ τὰς εἰκοσι καὶ πέντε χιλιάδας, ὅσα δηλαδὴ δὲν εὑρίσκονται ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλη βιθλιοθήκῃ τοῦ κόσμου.

"Οταν τις ἀναλογίζηται πόσον ἡ Βατικανὴ συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόσδον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν εἰσχωρεῖ εἰς αὐτὴν εἰμὴ μετὰ σεβασμοῦ. Καὶ τὰ πολύτιμα δὲ ἐκεῖνα πονήματα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνουσιν ἐν ἑαυτοῖς ὀλόκληρον τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαιότητος, ἀπολαύουσι διὰ τοῦτο πολλῆς τιμῆς καὶ θεραπείας. Εἶναι τοποθετημένα εἰς αἰθουσας μεγαλοπρεπεῖς, αἰτινες ἔχουσι μαρμάρινα τὰ δάπεδα καὶ τοὺς τοίχους διὰ ζωγραφιῶν κεκοσμημένους, τινὰ δὲ ἐξ αὐτῶν, τὰ σπουδαιότατα, εἰναι ἐκτεθειμένα ἐντὸς κομψῶν προθηκῶν ὑαλίνων εἰς τὸ εύσεβημα τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτά.—Καὶ εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἐπαξίως ἀπεδόθησαν τοιαῦται τιμαὶ εἰς τὰ κειμήλια ἑκεῖνα.

[Ἔπειται τὸ τέλος]

GASTON BOISSIER.

S. K. S.

Η ΖΩΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΩΣ ΕΠΕΡΑΣΕ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ

Πρέπει πρῶτα νά σας συστήσω τὸν ἥρωά μου. Εἶνε καλὸς καὶ ἕσως μᾶς γρηγορεύσῃ καὶ ἀλλην φοράν. Ὁνομάζεται Γιαννάκης. Τὸ ἐπώνυμόν του δέν σας τὸ λέγω· εἶναι γνωστῆς ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας καὶ δὲν ἀξίζει. Φαίνεται ἔως δεκατεσσάρων γρόνων παιδί, ἀλλὰ οὐ ἔγγη ἀκόμη κανένα δύο εἰς τὴν βάχυν του, τὴν ἐλαφρῶς κυρτήν, ἐξ αἰτίας τῆς ὀποίας παρονομάζεται ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ μετούργησεν· "Εχει ὅμως ἀρκετὰ εὑμορφην καὶ νοήμονα φυσιογνωμίαν· δύο μάτια μαύρα πρὸ πάντων ποσὶ βγάζουν φλόγες· Ἡ μάτη του εἶναι ὀλίγον μακρύν καὶ πάντοτε στενά, ἄκομψα καὶ ἀτακτα τὰ φορέματά του. Ἰσχύς καὶ ύψηλός. Τὰ μαλλιά του κομμένα σύρριζα· μαθητής δέ.

Ἡ ἐφετινὴ κρίσις δὲν ἐπηρέασε διόλου τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Γιαννάκη. Ὁ κουμπαράς του ἐτρέφετο καθημερινῶς καὶ ἐπαχύνετο — πατέρας, μητέρα, θεία καὶ θεῖος ἡμιλλῶντο εἰς τοῦτο, — ὅταν δὲ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τὸν ἔσπασεν, ἡ μᾶλλον τὸν ἔσχισε, διότι ἦτο ἀπὸ λευκοσίδηρον, ἐχύθη ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι τόση πληθυνός καὶ ποικιλία κερμάτων καὶ γρατονομισμάτων, ὥστε ὁ Γιαννάκης δὲν ἥμπρεσε νὰ κρύψῃ τὴν γαράν του, ἐκτύπησε τὰς χειράς καὶ εἶπε μὲ τὴν βραχιγήν του τὴν φωνήν:

— Πώ, πώ! γλέντι ποσὶ ἔχει νὰ γίνη τώρα τὶς γιορτές!

— Γιὰ νὰ σε πῶ, νὰ με κάνης τὴν γάρι· τῷ εἰπεν ὁ μητέρα του· δὲν θέλω πάλι νὰ πᾶς νά μου πετάξῃς τὰ λεπτά σου στὸν ἀέρα. Θέλω νὰ πάρης γρήσιμα πράματα· ἀκοῦς;

— Νά τα βράσω ἐγώ τὰ γρήσιμά σου! εἶπεν ὁ Γιαννάκης, γεμίζων τὰ θυλάκια του. Εἰς νέαν δὲ παρατήρησεν τῆς μητέρας του, τῆς ἔδραλες τὴν γλώσσαν του μιὰ δύο φορές, πήρε τὰ γρήσιματά του καὶ βγήκε.

Ἡ ξυλίνη κλίμακ ἔτριξεν, ἐστέναξεν, ἀντήγησεν, ώς συντριβομένη καὶ καταπίπτουσα ὑπὸ τὰ γκυράρια πέλματα τῶν ὑποδημάτων του. Ὁ πατέρας του τρομαγμένος ἐξηλθεῖν ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του καὶ ἥρωτησε·

— Καλὲ ποιὸς κατεβάνειν ἔτσι σὰ μεταλάρι;

— Πεισματικὰ τὰ κάνει τὸ παληγόπαιδο! ἀπήγνησεν ἡ μητέρα καὶ ἔκαμε τὸν σύζυγόν της νὰ τρέξῃ εἰς τὴν κλίμακα.

'Αλλά' ὁ Γιαννάκης εύρισκετο πλέον εἰς τὸν δρόμον. 'Εκεῖ ἀνεμίχθη μ' ἔνα ὄμιλον παιδίων τῆς γεινιάζες τέσσι φυγάλιον, ὡστε ὅταν ὁ πατέρας του ἐπρόβαλεν ἀπό τὸ παράθυρον νά τον καταδιώξῃ διὰ τοῦ... βλέμματος, δὲν ἥμπερεσε νά τον διακρίνῃ. 'Αλλά καὶ νά τον διέκρινε τί;

Τὰ παιδία ἔπαιζαν στρηφτό. "Ο, τι εἶχαν σχελάσει διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν σχολεῖον παρὰ μετὰ πολλάς ἡμέρας. Ή γαρά ήτο ζωγραφημένη εἰς τὰ πρόσωπά των καὶ τὸ γαρτζίλικι δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν τσέπην των. Ήσαν μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου, ἀλλοι μὲ τὴν στολήν των τὴν τετριμένην, ἀλλοι μόνον μὲ τὰ κιτρινοκέντητα διακριτικά ψηφία εἰς τὴν παρδαλήν των ἐνδυμασίαν. Ήσαν μαθηταὶ ἐλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων μὲ τὰ κασκέτα των· ἀλλὰ ήσαν καὶ μαγκόπαιδα μαζί των τὰ ἀποιά δὲν ἐπήγαιναν εἰς κανέναν Σχολεῖον. Ή παρέα των παλυάρθρων καὶ πολύθρυβδες. "Ἐπαιξαν, ἔγελοσσαν, εὐφυολογοῦσαν, ἐβλασφήμουν, ἐβωμολόχουν. Καὶ ἔπαιξε μαζί των καὶ ὁ Γιαννάκης καὶ ἐγέλασε, καὶ εὐφυολόγησε, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἐβλασφήμησε. Διέτιξε, ἔχανε φρικτά. "Οταν δὲ ἦλθε τὸ σκότος τῆς ἐσπέρας, τὸ ὅπιον διέλυσε κατ' ἀνάγκην τὸ παιγνίδιον, ὁ Γιαννάκης ἐπέστρεψε στὸ σπίτι, ἀπηλλαχμένος ἀπὸ μέγα βάρος γαλικίων κερμάτων, θυμωμένος, νευρικός, παράξενος σα μαγάλος.

Τὰ ἔβαλε μὲ τὴν μητέρα του.

— 'Εσυ τὰ φταίς! τῆς εἶπε· ἐσύ μὲ γλωσσόφαγες καὶ εἶχα τέτοια χασσούρα.

— Μὰ τί, ἔπαιξες, παιδί μου;

— Οχι καθησα.

— Καὶ ἔχασες πολλά; ὥς πόσα; μπρέ!!

— Μὰ ξέρω α' ἐγώ! κοντέυω γά κάνω πέντε δραχμές, ἀφησέ με! εἶπεν ὁ Γιαννάκης ψύχων τὲς τσέπες του.

— Χμ μάτια μου, σὰν σ' ἀρέσῃ κόπιασε γά κάναπαλέξεις.

— Αρχισες πάλι. Κύτταξε γά μου κάνγις τὰ ἴδια καὶ τὴν πρωτοχρονιὰ πού θὰ παιξω στὴ Λέσχη.

— Σὲ ποιὰ Λέσχη μπρέ; Πάρ' τὰ μοῦτρά σου.

— Οχι θὰ καθήσω 'δω γά σου παιξω τόμπολα μὲ φασόλια. Κανακάριες!

— Νά τὸ πῶ γώ τοῦ πατέρα σου γά ιδηκτὶς τὶς κανάγιες!

Ο Γιαννάκης δὲν ἤξιωσε γάπαντήσῃ καὶ ὁ τρυφερὸς αὐτὸς διάλογος διεκόπη. Εκάθησεν εἰς τὸ διέδυνον τῆς τραπέζαρίας καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ σιωπηλός καὶ συλλογισμένος ὥραν πολλήν.

— Εννοια σου, εἶπε κατόπιν ώς μονολογῶν, καὶ σὰν θέλω γώ τὰ βράχια αὔριο τὰ γαμένα.

Καὶ χωρίς γά λάθη καρόν, ήγοιτε τὸ ἐρυμάριόν του — ἐν ἐρυμάριον ἐντειχισμένον, παράδειξον ἀποθήκην βιτρίνιων, παιγνιδίων, σκευῶν, γχρτίων, εἰκόνων, ἐργαλείων — καὶ ἔδραλη ήτο εἰς ἔργον. Εἰς διάστημα ὀλίγης ὥρας ὁ Γιαννάκης εἶχε κατακευάσει τὸν σκελετὸν ἐνὸς πλοίου, μᾶλλον θωρηκοῦ, τὸ ὅπιον ἐπεφύλαχθη γά στολίσῃ αὔριον τὸ πρωὶ καὶ γά τὸ γρηγοριωπούσητο τὸ ἐπερέρας διὰ τὰ κάλανδα.

*

Η ἐπομένη ήτο ἡ παραμονὴ τῶν Χριστούγεννων. Ο Γιαννάκης ἔξυπνησε πρωὶ-πρωὶ καὶ ἀρχέσεις θάῦμα ιδέσθαι τὸ καραβάκι του — γιὰ νὰ μήν ἔγη σκοτεύεται τὸ στερεά, — ἀφ' οῦ ἐξιλεσθώρησε μὲ γιακάδες μερικὰ παιδία πού ἦλθαν γά ποσην μὲ τὸ τύμπανον τὰ Χριστούγεννα, πηγες γά βρῃ τοὺς φίλους του γά γρυπούν στὴν 'Αγορά. Η ήμέρα ήτο βροχερά, οἱ δρόμοι λασπώδεις· ἀλλά ὁ Γιαννάκης ήτο ὠπλισμένος μὲ τὴν ὄμι-

λέρδαν του καὶ μὲ τὴν παιδικὴν ἐκείνην ἀδιαφορίαν γιὰς ὑγρασία, καὶ γιὰ πανταλόνια καὶ γιὰ ὑπεδήματα, που εἶναι ἀπεριγραπτη. Ἐγώθηκε μὲς τὶς λάσπες, ἐκολύμβησεν εἰς τὰ τέλματα, ἐγύρισε ὅλη τὴν 'Αθήνα, ἐκορόδιδευσε ὅλον τὸν κόσμο καὶ προπάντων τοὺς πωλητὰς εἰς τὴν 'Αγοράν, ὃπου παρουσιάζετο ώς ἔχων δῆθεν παραγγελίαν νὰ πάρῃ μίαν διωδεκάδα ἀμνῶν «διὰ τὸ ὄρφανό», ἔστρεψε καὶ πάλιν ὀλίγα δεκάλεπτα ἀπέξια ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ τὸ μεσημέρι ἐμβῆκε ψάλλων μὲ φωνὴν δικτορών, σπαρακτικήν, ἔξαφνικήν:

Καλημερά σας ἄργοντες, ἂν εἴνε δρισμός σας Χριστοῦ τὴν θείαν γένησιν νὰ πῶ στὸ ἀργοντικό σας.

Καὶ μεταξέλλων ἥχον:

Τὸν κακό σας τὸν καιρὸν
Τὸν κακό σας τὸν καιρόν!

— Νά μή σας εῦρῃ τοῦ χρόνου! εἶπεν ἐμβαίνων εἰς τὴν τραπέζαριαν.

— Νά φάς τη γλῶσσά σου καταραμένο! ἐδρυγήθη ἡ μητέρα του.

— Οχι, μακάρια μου, ἐγὼ θὰ φάσουλάδα καὶ καθιάρια, εἶπεν ὁ Γιαννάκης μαλακός, μειδῶν, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν έκατόν του καὶ ἀπὸ τὴν ἐκδρομήν του.

Τὸ βράδυ ἔκαψε μόνος τὸ καραβάκι του καὶ τὸ ἔστησε ἐπάνω εἰς ἔνα τραπέζιο. "Οταν ἦλθαν δύο φίλοι του, καθίως εἶχαν συμφωνήσει ἀπὸ τὸ πρωΐ, δ' ἔνας μὲ σχάραν καὶ ὁ ἄλλος μὲ φυσοχρόνικαν, ἔμειναν ἐκστατικοί. Κατόπιν ὁ Νικόλαος, δ' μικρὸς ὑπηρέτης, ἐφορτώθη, ἀγγαρευθεὶς μᾶλλον ἔκών, τὸ φωτεινὸν ἐκεῖνο θυμό, ἐπήρεψεν ὁ Γιαννάκης τὸ τέφρι του καὶ ἐθγήκαν εἰς τὸν δρόμους καὶ οἱ τέσσαρες.

Τὴν ἔξαδον ταύτην, ἡ ὅπια εἶγεινεν ἐν ἀποστίφ τοῦ πατρὸς καὶ ὅχι πολὺ φανερά, ἐννόησεν ἡ μητέρα καὶ ἐπρόσθαλεν ἀπὸ τὸ παράθυρον:

— Γιαννάκη! Γιαννάκη!

— Ο Γιαννάκης ἔγύρισε.

— Τί εἶνε;

— "Ετσι θὰ πάς νηστικός; Δὲν θέλεις, βρέ παιδί, νὰ φάς τίποτα;

— Δὲν πεινῶ τώρα· σὰ γυρίσω ἀντίο.

Καὶ ἐκινήθη νὰ φύγη, διέβη οἱ ἄλλοι τὸν ἐπερίμεναν.

— Γιαννάκη μπρέ! 'Ο Νικόλαος εἶν' ἐκείνος; Βρέ σύ, ἀφησέ τον ἔδω κ' ἔχει δουλειά.

— Σᾶς τὴν κάνεις σὲ Σπύρος, γνέ, σιωπή.

— Γιαννάκη, μπρέ!

— Σκαμόδες καὶ με κάνεις ρεζίλι!

Δὲν ἐπείραξεν ἄν ωμίλησε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὴν μητέρα του. Τὰ εἶπε τόσον συγά, ὡστε μόνον ἐκείνη τὰ ἤκουσε.

Καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδρεγχε. Τὸ καραβάκι ἐκινδύνευε καὶ ἔγοιτε μίαν πελώριαν ὄμβρελάκιν, νά το προφυλάξειν. Οὕτως ἔγυρισεν τὰ σπίτια πού ἐγνώριζαν καὶ οἱ τρεῖς — καὶ ήσαν κάμποσα — ἐμάζευσαν ἀπὸ μίαν δραχμήν εἰς τὰ περισσότερα καὶ πρὶν τῆς ἐνάτης ἐξεκινήσαν διὰ τὸ σπίτι.

— Γρήγορα ξεμπερδέψωμε! εἶπεν ὁ Νικόλαος, φορτωμένος, χωρίς νὰ βράχια ἀλλάγη λέξιν ἔως τώρα.

Εἰς τὸν δρόμον συνήντησαν πολλοὺς ὄμιλους μὲ καραβάκια, ἀλλά κανένα δ' Γιαννάκης δὲν εὗρε καλήτερον ἀπὸ τὸ ιδικόν των. Μόνον μία βυζαντινὴ ἐκκλησία, φωτοπεριγραμένη σὰ νὰ είγειν ὄλονυκτίαν, τὴν δρόσιαν περιέφερεν εἰς ὄμιλος, ἐκίνησε τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Γιαννάκη.

— Νά σκάσω, εἶπε, τοῦ χρόνου θὰ κάμω κ' ἐγώ μιαν ἐκκλησίασιλα.

— "Οχι, οχι, πάλι καράδι. Αύτὸς εἶνε δικό μας, νησιώτικο, εἰπεν ἔνας ἀπὸ τὴν παρέαν νησιώτης.

Καὶ τὸ ζήτημα ἔμεινεν ἀλιτον.

Εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὸ φῶς τοῦ ἑνὸς αγρίου, τὸ ὄποιον ἔμενεν ἀκόμη ἀναμμένον ἐπάνω εἰς τὸ καράδικι, ἔγεινεν ἡ μοιρασιά—μετὰ φόρου Θεοῦ, γὰρ μήν πάρῃ μυρωδιά ὁ γέρος μου, ὥπως ἔλεγε τὸν πατέρα του ὁ Γιαννάκης. Εἰς τὸ μεριτικόν του ἔπεσαν 6 δραχμαὶ καὶ 20 λεπτά. Ἀλλὰ τὰ εἴκοσι λεπτὰ τὰ ἔδωκε γενναιοφρόνως εἰς τὸν Νικόλαν, τὸν ἐμιμῆθησαν δὲ καὶ οἱ σύντροφοί του, ὅπερ ὁ μικρὸς ὑπηρέτης ἐπηρεῖ ἔξηγντα λεπτὰ καὶ κάμποσους γιακάδες.

Καὶ ἔξημέρωσαν τὰ Χριστούγεννα. Τὸ πρωῒ ὁ Γιαννάκης συνώδευσε τὴν ἀδελφήν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τὴν ἐπόρσεγκ μὲ τὰ τέσσαρα, ἀλλ' αὐτὸς εὗρε τὴν εὐκαρίστην νὰ πειράζῃ πολλὰ κορίτσια καὶ δουλικά—ἄν καὶ αὐτὰ τὰ ἐφοβεῖτο δλίγον, διότι ἐγγύειαν καὶ ἔβρικαν, ἐν ὦ τὰ καλοσαναθρεμμένα κορίτσια ἔκαμψαν τὸν ἀδιάφορον καὶ δὲν ἔδηγακαν μιλιά. Εἰς τὸ διάστημα τῆς λειτουργίας ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἔξεφουρνήσῃ δλα του τὰ ἀστεῖα, ἀντὶ οὐδὲ μ' αὐτά, οἱ παρευρισκόμενοι ἐγέλων πολὺ μὲ τοὺς μωροφασμούς του. Προσάντων μία γρηγά, ἡ ὁποία ἔλεγε διαρκῶς σταυροκοπουμένη:

— Θὰ μᾶς κολάσῃ ὁ μπερμπάντης! Θέμου καὶ συγχώρεσε με!

Δὲν φαντάζεσθε ὅμως πόσον εὐγχαριστοῦσεν αὐτὸς τὸν Γιαννάκην, διότι εἴχεν ὁ καλός σου ἀξιώσεις προώρους ἀστέιους καὶ εὐφυολόγους.

Τὸ μεσημέρι ἐρρίγθησε στὸ φαῖ. Ἡ πλουσία καὶ χρυσοστόλιστος τραπεζά, ἐκίνησεν ἐκτάκτως τὴν ὅρεξίν του καὶ ἔφαγεν, ἔφαγεν, καὶ ἔπιεν, ἔπιεν. Εἰς μάτην τὸν ἀγριοκύττακέν ὁ γέρος του· ὁ Γιαννάκης ἐκαρόνετο δὲν τὸν βλέπει· ἔπειτα δὲν ἐτόλμακ νά του κάμη παρατήρησεν διότι εἴχαν ξένους εἰς τὸ τραπέζι καὶ δὲν ἦτο αὐτὸς σωστόν...

Μόνον μίαν φοράν τοῦ εἴπε, μὲ τόνον οχι πολὺ γλυκύν:

— Ἀκόμη τρῶς, Γιαννάκη;

Καὶ ὁ Γιαννάκης, ἀλλάζων ὅμιλιαν:

— Εἶναι κ' ἐδῶ ἀπὸ αὐτές τῆς ἀγλαδιές, μπαμπᾶ, ποὺ κάνουν χρυσᾶς ἀγλαδιάς; Ἡρώτησε καὶ ἀρπάξε ἐν ἀγλαδιής χρυσωμένον.

Μετὰ τὸ φαγητὸν ὁ Γιαννάκης δὲν εἴχεν ὅρεξιν διὰ τίποτε ἀλλο, παρὰ διὰ ὑπνον. Καὶ ἔπειτα καὶ ἐκοιμήθη. "Οταν δὲ ἔξεπηνησε κατὰ τὸ δειλινόν, νυσταλέος, καρηδαρής, παράξενος σὰ μεγάλος, ἐτεντώθη καλὰ-καλὰ καὶ εἴπεν:

— Ούρ! τί σαχλὰ ποῦ εἶνε τὰ Χριστούγεννα!

*

'Απὸ τὴν ἀλλην ἡμέραν ἤρχισεν ἡ πυρετώδης ἐργασία τοῦ Γιαννάκην. "Ἐπερπετε νά κάμη τὴν Ἐκθεσίν του, τὴν Λοταρίαν του, ὥπως συγέιθεις κατ' ἔτος. Ἔξελεξε καὶ φέτος τὴν ἰδίαν γωνίαν του δωματίου του, τὴν ὁποίαν διεκόσμησε μὲ καρτίκα χρωματιστά, μὲ χρουσόκολες, μὲ εἰκόνογραφίας, μὲ γίλια δυάδα. Εἰς τὸν γῶρον αὐτὸν ἔξελεσε καὶ κατέταξε τὰ πικνιγίδια, τὰ δῶρα, ὡς τὰ ἔλεγκτα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀλλὰ μὲν εἴχεν ἀπὸ τὰ προτηγόμενά ἔτη, ἀλλὰ δὲ ἡγέρασε φέτος. Καὶ ἔλεπες ἐξεῖ, σφυρίκτρες, ρουκάνες, καραγκιόζηδες, ἀνθρωπάκια, φούσκες, γλυκομανίες, κάρτες, ἔνα σωρὸ καὶ λογῆς τῶν λογιών. Ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν δωράκην καληγόρευσεν δραχμές, εἴχε δὲ καὶ μίαν αληρωτίδα, ἔνα σάκκον ἀπὸ χρωματιστὸν πανί, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήρχον οἱ ἀριθμοὶ αὐτοί. "Εδίσες ἔνα φράγκον, τραβήσεσες ἔνα ἀριθμὸν καὶ σου ἔπειτε δὲ, τι ἦταν τὴν τύχης σου. Ἄπηργκαν ἐκεῖ καὶ ἀντικείμενα

ἀξέιας πολλῶν δραχμῶν· ἀλλ' ὁ Γιαννάκης ἐφρόντισεν ὃστε αὐτῶν οἱ ἀριθμοὶ νὰ μὴ συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν αληρωτίδα, κατ' ἀνάγκην λοιπὸν θὰ ἐκέρδιζες δῶρον, οχι ἀνωτέρας ἀξέιας τῶν δέκα λεπτῶν.

— Νά το, ἔλεγεν ὁ Γιαννάκης μὲ γαμόγελον εἰρωνικόν, αὐτὸς τὸ πορτοκάλι του ἔπειτε. Χάθηκε νά σου πέστη κεῖνος ὁ Ἀραπάκος μὲ τὸ κανιστράκι; Εἶσαι ἀτυχος, καῦμένε!

Καὶ ὠρύετο ὅλην τὴν ἡμέραν, μιμούμενος τοὺς πλανεῖσις κυβιστάκις:

— Ορίστε, κύριοι, εἰς τὸ τυχερὸ Δαχεῖο! "Ενα φράγκο μονάχα ὁ ἀριθμός. "Ενα λιμοκοντόρο δόνης καὶ σου πέρτε πράγματα ἀξέιας, — ἀξέιας, κύριοι!

Καὶ καθὼς τὸ δωματίον του ἦτο ἀνεξάρτητον τῆς ὅλης οἰκίας, εἴχεν ἔλευθέρων τὴν εἰσόδον εἰς τὸν γείτονας καὶ εἰς τὸν φίλους. Καὶ ἤρχοντο ὅλην τὴν ἡμέραν σωρηδὸν καὶ ἔβλεπον τὴν Ἐκθεσιν καὶ πολὺ ἐφριψοινδύνευσαν καὶ τὸ φράγκον των, μὲ τὴν ἐλπίδα γὰρ πάρουν κάτι τι. 'Αλλ' ἤκουαν πάντοτε τὸ «εἰσαι ἀτυχος, καῦμένε» τοῦ Γιαννάκη, ὁ ὄποιος εἰς κάποιον, ὁ ὄποιος τοῦ παρετήρησεν δὲν ὅλως καὶ μπαγκατέλλες ἔγει ἐκεῖ, ἀπήντησε μὲ μήδος κουτσαδάκη.

— Δόνεις ἔνα φράγκο μονάχα. "Αν σου πέσῃ μιὰ σφυρίκτρα ἐσύ γάνεις ἔνα φράγκο, μ' ἂν σου πέσῃ τὸ νεσεσέρι μὲ τὴ μουσική, ἐγώ γάνω ἐθδομῆντα φράγκα!

— Τὰ βγάζεις ἀπὸ τὰλλα! εἴπε τότε ἐν ἀλλο παιδίον εἰλικρινῶς, διότι κανεὶς δὲν εἴχε τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Γιαννάκης, παιδί οἰκογενείας ἐκεῖ καὶ στὸ σπίτι του, ἡμποροῦσε νά τους γελάσῃ.

Τὴν παραμονὴν ἡ Ἐκθεσις ἐπλουτίσθη ἀκόμη μὲ ὅλα τὰ δῶρα, τὰ ὄποια προσέφεραν εἰς τὸν Γιαννάκην ὁ γέρος του, ἡ γρηγά του, ὁ θείος του, ἡ θεία του καὶ κάμποσοι φίλοι τῆς οἰκογενείας. Καὶ ὁ Γιαννάκης πειά ἔξετρελλάθησε μὲ τὴν Λοταρίαν του. Δὲν ἔκαμψεν ἀπ' ἐκεῖ βρῆμα. Σὰν φέτος καμμιά γρονιά δὲν πήγε. Καὶ λαμπρὰ στολισμένη ἦταν καὶ κόσμο πολὺ εἴχε. Τὸ πορτοφόλι τοῦ Γιαννάκη ἐγέμισε μονόφραγκα· καὶ πού νὰ ἰδῃς ἀκόμη, παραμονὴ ἦταν. Τὸ ἀπομεσήμερο πού ἥλθαν μερικοὶ φίλοι του νά τον πάρουν νά πάν εἰς τὴν δόδον Ἐρμού, νά γαρετίσουν κατὰ τὴν ἀθηναϊκήν συνήθειαν τὸ Νέον Ἔτος, ὁ Γιαννάκης ἡρηκήθη νὰ κλείσῃ τὴν Λοταρίαν του. Τοὺς πήρε καὶ αὐτῶν ἀπὸ ἔνα φράγκο, τοὺς παρηγόρησε διὰ τὴν κακοτυχίαν των μὲ μερικές στράκες πού εἴχε κατασκευάσει ὁ ίδιος καὶ τους ἀπέπεμψεν. "Εμεινε δὲ ἐκείνος ἔως τὸ βράδυ φωνάζων καὶ δρυόμενος:

— Αλλος, κύριοι, εἰς τὸ τυχερὸ Δαχεῖο. "Ενα φράγκο ὁ ἀριθμός.

Καὶ τέλος πάντων δέν το ἐκούνησεν ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ἐμάζευσεν ὅλου τοῦ γειτονικοῦ καὶ τοῦ φίλου της οἰκογενείας τῶν παραγάρες, εἴτε τὴν Πρωτοχρονιάν τὸ βράδυ, ὅταν καθὼς ἐσυμφώνησαν, ἥλθαν καὶ τὸν ἐπήρχον δύο ἀλλοι φίλοι, δύο μάχηρες τοῦ διαβόλου καὶ τον ἐπήργαν εἰς τὸ σπίτι ἐνδιάμεσον φέτος της γωνίας της, ὥπου ἐπρόκειτο νά τα κόψουν κρυφά, ἀφ' οὗ ἡ Ἀστυνομία ἡμπόδισε τὰ δημόσια παιγνίδια.

— Καὶ δέν ἔπαιξες γιοὺς βράδυ; τὸν ἡρώτησεν εἰς τὸν δρόμον οἱ φίλοι του.

— "Οχι, βρές ἀδελφές, ἔχησε με! "Επαθα ἔνα ματαραράκι φίλος της σαχλόπητα, καὶ ἔπαιξα λαντουκενὲ μὲ δευτέρες!

— Άλλα καλήτερα θὰ ἦταν νὰ παίξῃ καὶ ἀπόψε δεκάρες, παρὰ πού πήγα καὶ ἔγκατε μὲ τὰ μπαλαριστικά τῶν φίλων του καμμιά πενηνταρία φράγκα, δισα ἐμάζευσε ἀπὸ τὸν κουμπαράν του καὶ ἀπὸ τὸ Δαχεῖον του! . . .

Βρῆκε τὸ μάστορά του καὶ ὁ Γιαννάκης, ἀλλὰ δέν το ὑπώπτευσε αὐτὸν καθόλου καὶ ἔλεγε :

— Εἴμαι ἄτυχος στὰ χαρτιά. Βάζω δραχμὴ τὴ βρίσκω, βάζω δεκάρικο τὸ γάνω. Φτούν νὰ γαθῇ.

Καὶ τὸ περίεργον εἶνε ὅτι ἀπόψε δέν τον ἐγλωσσόφαγε καὶ ἡ γρῆγα του διόλου . . .

Ἐγύρισε στὸ σπίτι εἰς τὰς τρεῖς καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῇ σὰν τὴ βρεγμένη τὴ γάτα. Ἐπεισε στὸ κρεβάτι, ἀλλὰ ποὺ νά τον πάρη ὑπνος. Τὸν ηὔρεν ἄγρυπνον ἡ αὐγή, ὅταν σηκώθηκε ὁ κακόμυορος καὶ ντύθηκε καὶ ἀπὸ τὴ φούρκά του . . . πῆρε τὰ βιθίλια του καὶ πῆγε στὸ Σχολεῖο.

Αὐτὴ ἡτο ἡ τιμωρία τὴν δόποιαν ἐπέβαλεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ἀγοργύστως, δι᾽ ὅλας του τὰς παρεκτροπὰς καὶ τὴν ἀνοησίαν του, καὶ τὴν ἀφροντοσίαν του . . .

Εἶχε τούλαγιστον τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ διεσκέδαξε τὰ Θεοφάνεια—ἀλλη σχόλη τριήμερος—καὶ ὅτι θὰ ἔξηκολούθει καὶ τὴν ἡμέραν ἔκεινην τὸ Λαχεῖόν του, νὰ κερδίσῃ μέρος τῶν χαμένων. 'Αλλ' εἰς ἔνα φίλον του, δὲ δόπιος τὸν ἡρώτησεν ἐν τῷ μεταξὺ πῶς ἐπέρασε τὰς ἕορτάς :

— Μή χειρότερα, εἶπε, σάγχα καὶ τῶν γονέων.

Κ' ἔκεινος.

— Δὲν πειράζει· καὶ τοῦ χρόνου.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Συνεδρίασις τῆς 6 Ιανουαρίου 1893.—Ο κ. Reichel ὡμιλησε περὶ τῶν ὄπλων τῶν Ουμρικῶν ἡρώων. 'Η ἀσπὶς ἐκάλυπτο τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῶν ποδῶν, δὲν ἐκρατεῖτο δὲ ὡς ἡ μικροτέρα ταύτης τῶν μετὰ ταῦτα Ἑλλήνων ὄπλιτῶν ἐκ τῆς ἐν τῷ κέντρῳ ἔσωθεν λαθῆς, ἀλλ' ἐφέρετο ἐκ τοῦ ὕμου διὰ τοῦ συνέχοντος τὰ δύο αὐτῆς ἄκρα ἀνωθεν καὶ κάτωθεν μακροῦ τέλαιρων. Οἱ ἥρωες ὡγούμενοι ἐπεστήριζον αὐτὰς ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ἐλάμβανον δὲ παρὰ τὸν ἀριστερὸν ὠμὸν μόνον δταν κατήρχοντο αὐτῶν πρὸς τὸν ἐκ τοῦ συστάδην ἀγῶνα. Τὸ κοσμητικὸν ἐπίθετον γαλοκοχίτωνες ἔξηγει ὁ λαλῶν ἐκ τῆς τοι-αύτης ἀσπίδος, ἥτις διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸν ὄπρωνα περιττὸν καθίσταται. Τὰ χωρία, ἐν οἷς ὁ θώραξ ἀναφέρεται, ὁ ἡταρ θεωρεῖ παρεμβλήθηταν μεθ' Ουμρον.—Ο δεύτερος διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Bölters διεύθυνε περὶ Ἀργείων ὄρεις καλκίνων ἀναγλύφων, τὰ δόπια οὐχὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ Ἀργος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κόρινθον καὶ Σικουῶν ἀναφέρει.—Ο κ. Δικτυφελδ λαλεῖ περὶ τῶν τελευταίων εὑρημάτων κατὰ τὰς παρὰ τὴν Ἐννεάκρουν ανασκαφές.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Κατὰ τὴν Ἐφημερίδα, ὁργδιοτάτη βρογὴ συμπαρασύραστα τὰ γάμματα τοῦ λορίσκου Σταυρούσιον τῆς Μαντινείας, ἀπεκάλυψε ἀργαῖα τείγη καὶ λεύκανα οἰκοδομῆς ἀργαῖοτάτης. Τὰ τείγη σύγκεινται κατὰ τὴν βάσιν ἐξ ὄγκολιθων κυκλωπείων, ἡ δὲ οἰκοδομή, ἡ ὑπ' αὐτῶν περιβαλλομένη, εἶνε εὐρεῖα καὶ φαίνεται ὡς κτίριον δημοσίου.

Κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν δόδων Ἀριστείδου καὶ Παρθεναγωγείου, παρὰ τὸ νέον Χρηματιστήριον, ἀνασκαπτομένων τῶν θεμελίων οἰκίας τινός, εύρεθησαν πρὸ τινῶν ημερῶν λείψανα τοῦ ἀργαίου τείγους τῆς πόλεως, ἐσχάτως δὲ καὶ τάφος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἄνευ ἐπιγραφῆς, παρὰ τὸ τείγος.

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

‘Ητο γλυκεῖα, ἡλιοφεγγῆς ήμέρα η τῶν Θεοφανείων, η συνήθης δὲ τελετὴ τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν ὑδάτων ἐν τῇ Δεξιαμενῇ, ἐγένετο ἐν συρροῇ πολλοῦ κόσμου καὶ μετὰ πολλῆς λαμπρότητος. Εἰς τὰς παραλίους πόλεις ὅπου ἡ κατάδυσις τοῦ Σταυροῦ γίνεται εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ θέαμα εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλοπρεπέστερον καὶ φαίνεται καθαρῶς διατηροῦσαν τὴν ἔξοχήν ναυτικὸς χαρακτήρα τῆς ἑορτῆς. Καὶ ἡ λάμψις τὴν δόποιαν διαθέτει εἰς τὰς τελετὰς ἡ πρωτεύουσα, μὲ τὸν στρατὸν της, μὲ τὸν κόσμον της, μὲ τὴν πολυτελείαν της, δὲν ἀποστερεῖ παντὸς θελγάτρου τὴν ἑορτήν. Εἰς τὴν Δεξιαμενήν μας τὸ θέαμα ἡτο ὡραῖον καὶ ἐπιβάλλον. Μόνον δὲ Μητροπολίτης ἔλειπεν, ἔξαιρετινῶς φέτος, διέτι κατὰ τὴν ιδίαν ὥραν ἐγίνετο ἡ τελετὴ τοῦ χειροφιλήματος, ἐσπευδον δὲ δόλοι οἱ ἐν τέλει εἰς τὰ 'Ανάκτορα νὰ ὑποδάλωσι τὰ σέβη των καὶ τὰς εὐχάριστας των εἰς τὸν Βασιλεῖς, ἐσπευδον δὲ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ πάντοτε πρόθυμοι πειρίεργοι, καθ' ἔκαποντάδας παραταχθέντες εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν 'Ανακτόρων καὶ γάσκοντες μὲ πηγαδιῶν στόμα πρὸ τῶν χρυσοπαρύφων στολῶν τῶν ἐπισηματήτων, αἱ δόποιαι ἐλαμποκόπουν εἰς τὸν ἥλιον. Εἰς τὸ θέαμα δὲ τὸ ύπαιθρον πόσοι δὲν ἀνέπλαστον μετὰ πόλου τὸ ἐν τῇ αἰθίουσῃ καὶ δὲν ὀνειρεύοντο ὡς υπερτάτην εύτυχίαν τὸ νὰ κύψωσι καὶ αὐτοὶ ποτε πρὸ ἐνδέστερον στέμματος, νάσπασθῶσι μίαν χεῖρα βασιλικήσης καὶ . . . φιλατάτης.

⊕
Αἱ Ἀπόκρεω πληγαίζουν. ‘Ηρχισαν ἡδη καὶ προεόρτια, διπωσοῦν ζωηρά, οἱ χοροί, οἱ ἐπίσημοι καὶ οἱ ιδιωτικοί, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχικοί. Εἶναι δύσκολον γάποφανθῆ τις ἀπὸ τοῦδε ἀνὶ δύσκολοι περιστάσεις τοῦ ἔτους τούτου θὰ ματαιώσουν τὴν ζωηρότητα τῶν ἀθηναϊκῶν κρονίων ἡ ἀνὶ οὐδεμίαν αὗται θάσκησιν ἐπιφροή. Τὸ μόνον τὸ δόπιον δύναται τις γὰρ ισχυρισθῆ μετά τίνος βεβαιότητος εἶνε ὅτι ἀνὶ υπάρξῃ πρωτότοποιλία καὶ δοθῆται ἡ ἀναγκαία ὥθησις, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἰδωμεν ὡραῖας Ἀποκρέω καὶ υπὲ πόπιψιν λαϊκῶν διατελέσεων καὶ θεαμάτων καλλιτεχνικῶν, ὡς ἀλλοτε μὲ τὸ κομιτάτον. Μέχρι τοῦδε ἡγγέλθη υπὸ τῶν ἐφημερίδων, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν κατὰ πόσον τοῦτο εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ ἐνταῦθα Καλλιτεχνικὴ Ενωσίς θάνατόν την πρωτότοποιλίαν καὶ θὰ συστήσῃ Κομιτάτον καὶ θὰ συλλέξῃ ἐράνους πρὸς ὅσα τὸ δυνατόν ἐντελεστέραν διοργάνωσιν τῶν ἑορτῶν. Τ' αὐτὰ ἀγγέλλονται καὶ ἐν τοῦ γείτονος Πειραιώς, ὅπου περὶ Κομιτάτου θὰ φροντίσῃ ἡ νεαρά καὶ εὐελπιες Καλλιτεχνικὴ Οἰκογένεια. Εὐχόμεθα τὸ σχέδια τῶν φιλοκάλων σωματείων νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ γεννηθῇ τὸ βέσμα, τὸ μέλλον νάναζωγονήση τὰς ἀπελπιστικῶς ψυχράς καὶ ἀνουσίους ἀττικὰς Ἀπόκρεως.

⊕